

**ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А**  
**Ф А К У Л Т Е Т „УПРАВЛЕНИЕ“**  
**КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“**

---

Приета от ФС (протокол №12/29.04.2024 г.)

Приета от КС (протокол №10/16.04.2024 г.)

**УТВЪРЖДАВАМ:**

**Декан:**

(доц. д-р Добрин Добрев)

**У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А**

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ОСНОВИ НА ПУБЛИЧНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ“

ЗА СПЕЦ: „Публична администрация“; ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 2; СЕМЕСТЪР: 4

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 270 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 9

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН**

| <i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>                                   | <i>ОБЩО (часове)</i> | <i>СЕДМИЧНА<br/>НАТОВАРЕНОСТ<br/>(часове)</i> |
|-------------------------------------------------------------|----------------------|-----------------------------------------------|
| АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:                                          |                      |                                               |
| т.ч.                                                        |                      |                                               |
| • ЛЕКЦИИ                                                    | 45                   | 3                                             |
| • УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/<br>лабораторни упражнения) | 30                   | 2                                             |
| ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ                                      | 195                  | -                                             |

Изготвили програмата:

1. ....  
(доц. д-р Д. Добрев)

2. ....  
(гл. ас. д-р Б. Митев)

Ръководител катедра: .....  
„Управление и администрация“ (доц. д-р Д. Серафимова)

## **I. АНОТАЦИЯ**

Дисциплината „Основи на публичната администрация“ дава знания и е насочена към разбиране на организирането на държавата и функционирането на административните органи. Съдържанието е представено в 14 тематични единици. В учебното съдържание са показани същността и възможностите на публичната администрация, структурата и компетенциите на органите на административния апарат на централно и на местно ниво.

Очакваните резултати са ориентирани към:

- Познание за възникването, функционирането и развитието на държавата;
- Усвояване на управленския инструментариум за различните административни нива;
- Умения за работа в структурите на публичната администрация;
- Способности за решаване на практически проблеми и казуси.

Курсът е предназначен за студентите от спец. “Публична администрация”. Дисциплината е основополагаща и предполага надграждане по отношение на управление на различните публични структури, управление на публичните ресурси, разработването на проекти, провеждането на политики и т.н.

Учебната дисциплина „ОПА“ предлага възможности за придобиване на гражданска, културна и личностна компетентности

## **II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ**

| № по ред                                                      | НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ                 | БРОЙ ЧАСОВЕ |    |    |
|---------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|-------------|----|----|
|                                                               |                                                    | Л           | СЗ | ЛУ |
|                                                               |                                                    | Л           | СЗ | ЛУ |
| <b>Тема 1. ВЪВЕДЕНИЕ в „Основи на публична администрация”</b> |                                                    | 3           | 1  |    |
| 1.1                                                           | ПА като наука и учебна дисциплина                  |             |    |    |
| 1.2                                                           | Предмет и обект на дисциплината ПА                 |             |    |    |
| 1.3                                                           | Мисия и философия на ПА                            |             |    |    |
| <b>Тема 2. ТЕОРИЯ НА ПУБЛИЧНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ</b>             |                                                    | 3           | 1  |    |
| 2.1                                                           | Същност и съдържание                               |             |    |    |
| 2.2                                                           | Дефиниране на понятия и характеристика на ПА       |             |    |    |
| 2.3                                                           | Публична и частна (бизнес) администрация           |             |    |    |
| <b>Тема 3. ФУНКЦИИ НА ПУБЛИЧНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ</b>            |                                                    | 3           | 2  |    |
| 3.1                                                           | Същност и класификация на функциите                |             |    |    |
| 3.2                                                           | Административна власт – характеристика и форми     |             |    |    |
| 3.3                                                           | Компетентност на държавните административни органи |             |    |    |
| <b>Тема 4. ПРОИЗХОД И СЪЩНОСТ НА ДЪРЖАВАТА</b>                |                                                    | 3           | 2  |    |
| 4.1                                                           | Същност и основни характеристики на държавата      |             |    |    |
| 4.2                                                           | Предкласически форми на устройство и управление    |             |    |    |
| 4.3                                                           | Класически модел на държавата                      |             |    |    |
| <b>Тема 5. ФУНКЦИИ И ЕЛЕМЕНТИ НА ДЪРЖАВАТА</b>                |                                                    | 3           | 2  |    |
| 5.1                                                           | Цели и функции на държавата                        |             |    |    |
| 5.2                                                           | Територия и народ                                  |             |    |    |
| 5.3                                                           | Държавна власт – понятие и характерни черти        |             |    |    |
| <b>Тема 6. ФОРМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И О-Я НА ДЪРЖАВАТА</b>         |                                                    | 3           | 2  |    |
| 6.1                                                           | Форми на държавно управление и държавно устройство |             |    |    |
| 6.2                                                           | Държавна организация                               |             |    |    |
| 6.3                                                           | Обществено и политическо устройство                |             |    |    |

|                                                                                     |                                                                |    |    |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|----|----|--|
| <b>Тема 7. АДМИНИСТРАТИВЕН АПАРАТ И АДМИНИСТР. ОРГАНИ</b>                           |                                                                | 3  | 3  |  |
| 7.1                                                                                 | Понятие за адм. апарат и адм. орган – характерни черти         |    |    |  |
| 7.2                                                                                 | Видове и структура на административните органи                 |    |    |  |
| 7.3                                                                                 | Правителство, министерски съвет, министерства                  |    |    |  |
| <b>Тема 8. ДЪРЖАВНА СЛУЖБА И ДЪРЖАВЕН СЛУЖИТЕЛ</b>                                  |                                                                | 3  | 3  |  |
| 8.1                                                                                 | Понятие за държавна служба                                     |    |    |  |
| 8.2                                                                                 | Държавни служители – понятие и видове                          |    |    |  |
| 8.3                                                                                 | Права, задължение и отговорности на държавните служители       |    |    |  |
| <b>Тема 9. АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРИТОРИАЛНО УСТРОЙСТВО</b>                              |                                                                | 3  | 2  |  |
| 9.1                                                                                 | Административно-териториално деление                           |    |    |  |
| 9.2                                                                                 | Областта – единица за провеждане на държавна политика          |    |    |  |
| 9.3                                                                                 | Общината – единица за осъществяване на местното самоуправление |    |    |  |
| <b>Тема 10. ОБЛАСТЕН УПРАВИТЕЛ И ОБЛАСТНА АДМИНИСТРАЦИЯ</b>                         |                                                                | 4  | 2  |  |
| 10.1                                                                                | Управление на областта                                         |    |    |  |
| 10.2                                                                                | Компетентност и правомощия на областния управител              |    |    |  |
| 10.3                                                                                | Структура на областната администрация                          |    |    |  |
| 10.4                                                                                | Функции, цели и задачи на областната администрация             |    |    |  |
| <b>Тема 11. КМЕТ НА ОБЩИНА, РАЙОН И КМЕТСТВО. ПРАВОМОЩИЯ</b>                        |                                                                | 4  | 3  |  |
| 11.1                                                                                | Кмет – орган на изпълнителната власт                           |    |    |  |
| 11.2                                                                                | Конституиране и мандат                                         |    |    |  |
| 11.3                                                                                | Кметове на райони и кметства                                   |    |    |  |
| 11.4                                                                                | Правомощия, актове и отговорност                               |    |    |  |
| <b>Тема 12. ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ. ОБЩИНСКИ СЪВЕТ</b>                              |                                                                | 3  | 3  |  |
| 12.1                                                                                | Изграждане и структура на общинската администрация             |    |    |  |
| 12.2                                                                                | Функции, цели и задачи                                         |    |    |  |
| 12.3                                                                                | Конституиране, организация и дейност на общинските съвети      |    |    |  |
| 12.4                                                                                | Задачи и правомощия на общинските съвети. Общински съветник    |    |    |  |
| <b>Тема 13. АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ. КОНТРОЛ ВЪРХУ АДМИНИСТРАТИВНАТА ДЕЙНОСТ</b> |                                                                | 4  | 2  |  |
| 13.1                                                                                | Административно обслужване – понятие и характеристика          |    |    |  |
| 13.2                                                                                | Организиране и извършване на административни услуги            |    |    |  |
| 13.3                                                                                | Вътрешен, външен и обществен контрол                           |    |    |  |
| 13.4                                                                                | Административно правораздаване. Съдебен контрол                |    |    |  |
| <b>Тема 14. УПРАВЛЕНИЕ, ПЛАНИРАНЕ И ПРОГРАМИРАНЕ В ПА</b>                           |                                                                | 3  | 2  |  |
| 14.1                                                                                | Управление в ПА                                                |    |    |  |
| 14.2                                                                                | Планиране в ПА                                                 |    |    |  |
| 14.3                                                                                | Програмиране в ПА                                              |    |    |  |
| <b>Общо:</b>                                                                        |                                                                | 45 | 30 |  |

### **III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ**

| <b>№. по ред</b>                         | <b>ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА<sup>1</sup></b> | <b>Брой</b> | <b>ИАЗ ч.</b> |
|------------------------------------------|--------------------------------------------|-------------|---------------|
| <b>1.</b>                                | <b>Семестриално оценяване</b>              |             |               |
| 1.1.                                     | Курсов проект                              | <b>1</b>    | <b>95</b>     |
| 1.2.                                     | Семестриален тест                          | <b>1</b>    | <b>45</b>     |
| 1.3.                                     | Литературен обзор                          | <b>1</b>    | <b>25</b>     |
| <b>Общо за семестриалното оценяване:</b> |                                            | <b>3</b>    | <b>165</b>    |
| <b>2.</b>                                | <b>Сесийно оценяване</b>                   |             |               |
| 2.1.                                     | Изпит                                      | <b>1</b>    | <b>30</b>     |
| <b>Общо за сесийното оценяване:</b>      |                                            | <b>1</b>    | <b>30</b>     |
| <b>Общо за всички форми на контрол:</b>  |                                            | <b>4</b>    | <b>195</b>    |

### **IV. ЛИТЕРАТУРА**

#### **ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:**

1. Добрев, Д. Основи на публичната администрация. Варна. 2008 г.

#### **ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:**

1. Андреева, А. и кол. Основи на публичната администрация. Варна. 2004 г.

---

<sup>1</sup> При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.